4. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. – Київ : Літера ЛТД, 2018. – С. 94-104.

5. Онопрієнко О. В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень молодших школярів [Відеоресурс] // Інтерактивна школа творчого вчителя. – 2016-2017 навчальний рік. – Весняна сесія: 20 березня – 8 квітня 2017 р. День 13. – Видавництво «Ранок». – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v= x-ToQQFy3NI&t=473s.

6. Пинская М. А. Формирующее оценивание : оценивание в классе : учебн. пособие / М. А. Пинская. – М. : Логос, 2010. – 264 с.

Павленко Ю.Г.,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти, природничих і математичних дисциплін та методик їх викладання Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

МЕТОДИКА РОБОТИ З КОЛЕКЦІЯМИ НА УРОКАХ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Перед сучасною початковою школою стоїть завдання не лише домогтися, щоб діти засвоїли сукупність знань, а й могли вільно оперувати ними, застосовувати для вирішення навчальних та життєвих проблем і розширювати та поглиблювати свій пізнавальний досвід. Тому формування нових підходів до навчання і виховання молодших школярів має величезне значення.

Удосконалення навчально-матеріальної бази закладу загальної середньої освіти – одна з головних умов підвищення рівня навчально-виховного процесу. Засоби навчання стали невід’ємною частиною уроку, і робота з ними для учнів – це джерело нових пізнавальних відкриттів, здобуття нових умінь і навичок, узагальнення, повторення й систематизації вивченого, набуття досвіду творчої діяльності, формування емоційно-ціннісних ставлень та формування особистісних якостей. Для того, щоб підвищити рівень засвоєння учнями навчального змісту, необхідно використовувати різноманітні засоби наочності,

зокрема колекції. Тому, акцентуємо увагу на особливостях методики роботи з колекціями на уроках у початковій школі.

Слід зазначити, що аналіз науково-педагогічних та методичних джерел показав недостатню увагу теоретиків і практиків початкової освіти до цього питання. Зазвичай колекції вивчають у контексті методики навчання природознавства в початковій школі, як натуральний засіб навчання, особливо необхідний на предметному уроці (Т. М. Байбара, О. А. Біда, К. Д. Гончарова, В. П. Горощенко, Г. В. Ковальчук, В. І. Кузнєцова, Л. К. Нарочна, В. М. Пакулова, І. А. Степанов та ін. автори).

Крім того, у джерелах з теорії і практики виховання можна знайти інформацію про колекціонування, як один із видів індивідуальної виховної роботи та його роль і значення для особистісного розвитку дитини: «колекціонування позитивно впливає на загальний розвиток учнів, навчальну діяльність і поведінку, розширює кругозір і пізнавальні інтереси, формує дослідницькі уміння, виховує цілеспрямованість і наполегливість.» [3]. Однак, методика роботи з колекціями в початкові й школі практично не розкривається.

До об’єктивних факторів доцільності використання колекцій на уроках у початковій школі можна віднести: під час роботи з ними забезпечується спільна діяльність різних аналізаторів (зорового, слухового, нюхового, смакового, дотику); забезпечується принцип наочності, одних із найважливіших у дидактиці початкової освіти; завдяки різноманітній спрямованості колекцій стимулюються пізнавальні інтереси учнів, створюються умови для підвищеного емоційного ставлення учнів до навчання, допомагають дітям зрозуміти зв’язки наукових знань з життям тощо.

Н.О. Олефіренко і В. І. Андрієвська слушно підкреслюють ефективність такої формі роботи на уроках у початковій школі, як віртуальна екскурсія (подорож), під час якої діти можуть побачити віртуальні виставки, колекції всесвітньо відомих музеїв, театрів, міст, країн тощо, що значною мірою сприятиме естетичному вихованню молодших школярів та впливає на їхній пізнавальний інтерес. [2].

При підготовці і проведенні уроків у початковій школі з використанням колекцій у загальному вигляді необхідно дотримуватися методики роботи з натуральними наочними засобами навчання [1, 22] та враховувати специфіку інформацію, що несе у собі колекція якихось різнорідних предметів:

– детально проаналізувати зміст і мету уроку, зміст і логіку вивчення навчального матеріалу;

– визначити обсяг і особливості знань, які повинні засвоїти учні (уявлення, факти, закони), необхідність демонстрування предмета, явища або їх зображення;

– відібрати і проаналізувати вміст колекції, встановити його відповідність змісту і цілі уроку, можливе дидактичне призначення як окремих зразків, так комплексу в цілому;

– встановити, на якому попередньому пізнавальному досвіді буде проходити вивчення кожного питання теми;

– визначити методи і прийоми для забезпечення активної пізнавальної діяльності учнів, досягнення ними міцного засвоєння знань, умінь і навичок (демонстрація, практичні робота, дослід, самостійна робота тощо).

– продумати запитання для учнів, на які діти повинні відповісти після пояснення вчителя або під час розгляду колекційних матеріалів.

Отже, колекції мають велике дидактичне, виховне та практичне значення. Їх правильне, оптимальне використання дасть змогу забезпечити процес навчання необхідними методичними та емоційними проявами.

Список використаних джерел

1. Байбара Т. М. Методика навчання природознавства в початкових класах : навч. посібник / Т. М. Байбара. – К. : Веселка, 2009. – 250 с.

2. Олефіренко Н. Реалізація сучасних підходів у викладанні базових дисциплін початкової школи засобами мультимедіа / Надія Олефіренко, Віра Андрієвська // Наукові записки. Серія : Педагогіка. – 2009. – № 4. – С. 48-52.

3. Петренко Л. П. Форми виховної роботи в школі / Н. В. Петренко. URL : // http://uk.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/uk/PDF/formu_robotu.pdf (дата звернення: 07.03.2019).

Імбер В.І.,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної та початкової освіти Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського

Дозірча І.Ю., Ліщишина Ю.В.,

студенти, здобувачі ступеня вищої освіти «магістр» спеціальності «Початкова освіта» Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ РОЗВИТОК УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Робота дитини за комп'ютером стимулює інтелектуальні здібності дитини, формує передумови алгоритмічного мислення, здатність працювати в індивідуальному темпі. Дитина, яка оволоділа елементарною комп'ютерною грамотою, краще за інших готова мислити, розв'язувати задачі у внутрішньому плані, почуватися компетентною у житті в інформаційному аспекті.

Використання комп'ютерних технологій в процесі вивчення математики відкриває цілу низку можливостей для різнобічного, нетрадиційного, наочного осмислення учнями предметного матеріалу. Застосування комп'ютера на уроках математики – гарна можливість активізувати пізнавальні інтереси учнів під час вивчення та закріплення нового матеріалу, підвищити мотивацію навчальної діяльності, організувати самостійну роботу учнів. Можливості використання комп'ютера дають змогу подавати новий матеріал наочно, в формі гри тощо [2].

З огляду на перелічені особливості й на підставі аналізу специфіки діяльності учнів у процесі роботи з комп'ютером Н. Толяренко було виокремлено фактори, що зумовлюють доцільність його використання для